

חוק העונשין (תיקון מס' 6), תשל"ח-1978

- תיקון סעיף 91 1. בסעיף 91 לחוק העונשין, תשל"ז-1977: (להלן – החוק העיקרי) –
- (1) בהגדרת "אויב" בסופה יבוא "וכן ארגון מחבלים";
- (2) אחרי הגדרת "אויב" יבוא:
- "ארגון מחבלים" – ארגון שמטרותיו או פעולותיו מכוונות למיגור המדינה או לפגיעה בבטחונה של המדינה או בבטחון תושביה;".
- תיקון סעיף 114 2. בסעיף 114 (ג) לחוק העיקרי, במקום "מטעם מדינת חוץ או למענה" יבוא "מטעם מדינת חוץ או ארגון מחבלים או למענם" ובסופו יבוא "וכן מי שיש יסוד סביר לחשוד בו שהוא חבר בארגון מחבלים".

דברי הסבר

ניהם, מוצע לומר דברים מפורשים, הן לענין הגדרת אויב והן לענין סוכן חוץ.

להלן נוסח הגדרת "אויב" שבסעיף 91, ונוסח סעיף 114, שהחוק המוצע בא לתקנם:

"אויב" – מי שהוא צד לוחם או מקיים מצב מלחמה נגד ישראל או מכריז על עצמו כאחד מאלה, בין שהוכרזה מלחמה ובין שלא הוכרזה, בין שיש פעולות איבה צבאיות ובין שאינן;".

"114. (א) מי שקיים ביודעין מגע עם סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו – מאסר חמש עשרה שנים.

(ב) גיסה אדם ליצור מגע עם סוכן חוץ, או שביקר במקום מגוריו או במקום עבודתו של סוכן חוץ או נמצא בחברתו, או שנמצא ברשותו שמו או מענו של סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו כדין המקיים מגע עם סוכן חוץ.

(ג) בסעיף זה, "סוכן חוץ" – לרבות מי שיש יסוד סביר לחשוד בו כי עסק, או נשלח לעסוק, מטעם מדינת חוץ או למענה, באיסוף ידיעות סודיות או במעשים אחרים העשויים לפגוע בבטחון מדינת ישראל.

(ד) לא יורשע אדם לפי סעיף זה אם הוכח לבית המשפט שלא עשה ולא התכוון לעשות דבר שיש בו כדי להביא לידי פגיעה בבטחון המדינה."

בפסק הדין בע"פ 191/77 (טרם פורסם) אמר בית המשפט העליון:

"גשתנו העיתים מאז חוקק החוק בתשי"ז..... כיום, וזה מומן, סכנתם של סוכני הארגונים העוינים הלא-מדינתיים גדולה כסכנתם של סוכני מדינות זרות, אם לא גדולה מזו. צודקים השופטים המלומדים בבית המשפט המחוזי בהערתם שראויה התפתחות זו שה-מחוקק יתן דעתו עליה ויעשה לתיקון הגדרת "סוכן זר" שבסעיף 24, על מנת שלא רק סוכני מדינות יהיה במשמע."

דברים אלה, שהתייחסו לסעיף 24 לחוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודיות רשמיים), תשי"ז-1957 (היום – סעיף 114 לחוק העונשין), נכונים לא רק לענין הגדרת "סוכן זר", שהפגישה עמו ביודעין – ללא הסבר סביר לכך – הנה עבירה, אלא גם לענין הגדרת "אויב" המשמשת ציר לעבירות השונות שבחוק הנדון (כגון סעיף 98 – גרם מלחמה, סעיף 99 – סיוע לאויב במלחמה, סעיף 101 – שירות בכוחות האויב, סעיף 103 – תעמולה תבוסנית, וסעיף 111 – מסירת ידיעה לאויב). כדי למנוע ספקות המתעוררים לענין תחולת החוק, כפי שהוא כיום, על ארגוני מחבלים למי-

1 ס"ח תשל"ז, עמ' 226; תשל"ח, עמ' 50, עמ' 53; ה"ח תשל"ח, 1323, עמ' 87; 1334, עמ' 147; 1350, עמ' 254.